

ד

א. ש. שווארץ

אחד המשוררים החרישיים והצנועים, הנאמן למסורת־אבות והשומר על מסורת־שירה, הוא א. ש. שווארץ. הוא התחיל את עבודתו בעת ובעונה אחת עם סילקינר, ואולי עוד הקדימו קצת. קרקעה של שירת־שווארץ היא המסורת הישראלית ואווירה — אוויר התנ"ך והאבות. וכשהוא רוצה לטעום קצת מן העולם הזה — הוא הולך אל הטבע ושר על מראות־נוף. הסביבה, שבה הוא חי את חי רוחו ועליה הוא מתגעגע, היא סביבת הקדושה של בית־הכנסת, ביום שבת ומועד. הוא רואה את המתפללים העומדים צפופים בחרדת־קודש „בבית סביב — חג ואור, ומשנה חג ואור בלבבם” ומתהום החולין

לגובה-אל כנשר הם מתנשאים, וקול הדורות דובר מן לבכם המתרומם". ובתפילתם זו הוא שומע:

שירת הוד, קל צליל וצליל קה - סערת נפש אמה,
 קל הנה מצנן של זעזועים קדושים, תפילה וקה
 למלכות-אלה המסתתר ולנה חסדו -
 בהמית-כנור רך מנששם הולכה ומפכה.

ובגעגועי-קדושה אלה ובהמית-כנור זו הוא שר על "קבלת-שבת", בשעה שהוא רואה:

ובצעד החלונות, בצניעות של קדושה
 מנצנצים נרות-השבת ונלים
 את וקהם הענן, את ויום השאנן
 באסל הערב, בקשת העללים.

הקדושה והשירה, של שבת ומועד, מצטרפות אצלו לתפיסת-חיים כמעט. אין אלה הופעות בודדות בחיי איש עברי בכר, אלא גילוייה-הטבעי-והחיים. שירה זו, שהוא שומע ומשמיע לנו, מלאה "עצבת נעימה ושלוות-עולמים ורוך-הדמדומים וכליון-הקודש של נפש מאמינה" וכל היקום עומד דומם ו"מקשיב לשירת השבת רב קשב".

לפיכך נראה את א. ש. שווארץ, השר על עקידת יצחק ועל "רות", על ירמיה ועל ר' יוחנן בן זכאי, יודע לשיר בחשק רב גם את שירת-הטבע.

בראיית-נוף שלו הוא מוצא את אחיותו בעולם — וצבעים רבים במחולו.

ב"נהר-די-נור" הוא רואה ב"רעד-הנגוהות של אלפי מזרות ושמשות על שמשות בשפע נצברות" וגם אלה בוערים ב"נרות-התמיד בקדושה וטוהר בטרקלין-הבריאה".

ובין "קולות עולמים של יערות-בראשית" הוא שומע רעש-גלים, פטפוט מעיינים, משק כנפים, זעזועים ולחישות; ומן התוהו

יראה עולים ונמזגים לובן־שלג ואודם־להבה, פס־הסהר ותכלת־
השחקים, אפר־העבים וזמר־גדי־העלים, בדולח־המים וזהב־השבלים.
ובשאר שירי־הטבע שלו פ־מגנוליה, ״עם שקיעה״, ו־היופי
האחרון ״וב־הצבי״ ו־דגה קטנה, שבכמה מהם מורגשת השפעתו
הברוכה של ביאליק, הוא מגלה כוח־ציור וכוח־הסתכלות לא־מעטים.
בצבי המתגלה בחורש והבורח מפחד־צייד, הוא מרגיש ״בכל
עצמותיו רעד־חיים תוסס עצור פרעד קופא לנגוהות סוף הבציר״
ומאת המגנוליה האחרונה המסובלת נצה יבקש: ״ובחסד־אם את לב
נצני זהרך, שרידי אבך, הוסיפי נא להשקות נדבה מצנורות לבך
ויהי האביב אתם למשמרת ברעננות גווני־התפארת״.

דרך הראייה והציור שלו היא הדרך ה־אורתודוכסית בשירה.
פלומר: אין הוא מחפש ונאחז באמצעים מודרניים, שפוחם בעיניו
מפוקפק, אצלו ״פתחה שמש שערי לבה והציפה את העולם
באדמומית וביפעה״ וכש״נבקעו במערב הררי להבים — בער לב
שמים, בערו בני־עבים״. אבל ציורים ותמונות אלה הנראים
פידועים הם ש ל ו. יש בשיריו צמצום של ברכה; והשורות
השקולות השומרות על שלמות החרוז הקלאסי, ולשונו העברית
הצחה והריתמית, יוצקים בהם, בשיריו, מאותו ״יין משומר״,
המשמר את טעמים ואת ערכם.

פי לא רק בכללותם ושלמותם של שיריו יש ענין, אלא גם
בשורות הבודדות שלהם.

שורות ובתים, שיש בהם ענין־שירה מצד עצמם, לא־מעטים
הם בשירי־שווארץ. (לדוגמה: ״נפל אבק פתם דק ומנופה, נצבר
על זכריות השמים ועל ציץ בר״, ״בין הבדים החכלילים־הירקרקים
תלתה שמש אלפי גשרי־זהב דקים, סללה בין לב העולם ובין לבבה
שבילים מאובקים באבק־זהבה״, ״והיה כל יער לגן־זהב מרוקע, פל
דמיון האמן הנלהב בו שוקע, המבכר לרגעים פרי זהב בים פרחיו
ותולה אגדות קסם על סבכיו״). ומשורר, המרגיש טעם וסיפוק־
נפש בבית הבודד או בשורה היחידה, הזקה עליו שיאהב את הגרעין
ואת הניצוץ, את הקו ואת הפרט הקטן של החיים.

לפיכך יבקש וימצא את ה"אי ליופי" ו"גרגר מתאדם" ו"חריץ
עלה בציר" ו"אבכת־זהב צרופה" וב"כל עלה ועלה" יראה "אבן
יקרה" ו"כל רגע ביופי הוא חיי עולמים",
ובדגה הקטנה יראה "תבנית חיים קטנה, נקודה
בתהום רבה".

לא רבים הם השירים אשר פרסם, אבל במעט אשר נתן, ואשר
ניתן לו פיננס ראשון, ורק חלקי, ב"אנתולוגיה של השירה
העברית באמריקה", מתגלה משורר הרואה את הטבע ואוהבו,
המרגישו בכל נפשו ומציירו בצבעי־אור ובחשק־שירה. הוא רואה
את תבנית־החיים, ו"הנקודה בתהום רבה".